

Բեմ ելաւ Հ. Գէորգ Վ. Ոսկեան՝ վարժարանին Ուսումնապետը, նախ հրատարակեց մի առ մի շրջանաւարտներուն անումները, որոնք արժանացած էին Լիլէոնական վկայականին, որպէս արժանաւոր պասկ իրենց երկարամեալ բրանաջան տրնութեան :

Առաքելեան կարպիս	Ե՞ն. ի Պոմըշան (Ռումանիա)
Գարապաճաքեան կարապետ	» Աղեքսանդրեալ (Ախրիա)
Եօրկանձեան Հենրիկ	» Աստանա
Թիւլթիւնձեան Վազգէն	» Կ. Պոլիս
Իփէքճեան Վահան	» Պուտաբեշտ
Ծառմանձեան Գաբրիէլ	» Թրլիփոլի (Ախրիկ)
Շահնազարեան Տիգրան	» Փլուվտիւ (Պուրկարիա)
Աւուհոնձեան Վահրամ	» Խարբերդ
Քեօրողլեան Պետրոս	» Քրաստնոտար (Ռուսիա)
Ջէսմանձեան Եղուարդ	» Կ. Պոլիս

Ծափերու մէջ երեցան զուարթ և զոհունակ դէմքերը և իւրաքանչիւրն իր վկայականն ստացաւ իր ազգականէն կամ բարձրաստիճան հիւրերէն:

Ուսումնապետ Վ. ը յետոյ շնորհակալութեամբ յայտարարեց իտալիոյ կրթական Նախարարութեան, Տանժէ Ալիկիերի Ընկերութեան և Թրանսական հիւպատոսին շնորհած թանկագին մրցանակները՝ ընտիր գրքեր, որոնց արժանացան հետեւեալ սաները ընդհ. ուսմանց մէջ ցոյց տուած իրենց աջողակութեան կարգին համեմատ.

Ե. Գասարանքն (Բարձրագոյն)	
Արմավաճան Հրայր	Ա.
Մատեան Ժիրայր	Բ.
Յակոբեան Արմիկի	Գ.
Կապուտիկեան Թաղէռս	Դ.

Դ.	Գասարանէն		
Եղիազարեամ	Ժիլայր	Ա.	մրցանակ
Տէվլէթհամ	Հրամտ	Բ.	»
Պորոմհամ	Կարապիտ	Գ.	»
Գաղէղեամ	Ստեփան	Դ.	»

Գ. Պասարանէն
 Պոտիկեսամ Յակոր Ա. մրցանակ
 Կիրակոսսամ Վկիտոր Բ. »
 Սոլոյեսամ Եղուարդ Գ. »
 Վիժնիսամ Գէորգ Դ. »

Ա-Բ Դասարանէն

ՄՅԱՏԻԿԻԱՅԻ ԶԱԼԵՅ Ա. մրցանակ
ԹԱՄԱՐԻԱՅԻ ԳՐԻԳՈՐ Բ. »
ԷՄԻՅԵՍԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՅ Գ. »

Վ. Հ. Քերովքէ Վ. Զլաբեան՝ վարժա-
րանին տեսուչ հայրը շնորհակալութեան
խօսքեր ուղղեց Պատրիարքին և բոլոր մե-
ծամեծ հիւրեսուն որոնք փութացած էին
պատուել մեր հանդէսը:

Երախտագիտութեան խօսքեր ուղղեց
Խտալիոյ և Թրանսական պետութեանց՝
որոնք այնքան խնամք և հետաքրքրութիւն
կը ցուցնեն վարժաբանիս:

Համառօտ խօսքերու մէջ ուրուազեց
տարեկան աշխատանքը, ուսումնական և
կրթական ուրախափիթ կէտերը, ինչ որ
մեր ազնիւ սաներուն ջանքերուն պսակն
էր և միանգամայն յորդոր դէպ ի յառա-
ջադիմութիւն:

Սրտագին ողջոյններ ուղղեց շրջանաւ-
արտաներուն՝ խրախուսելով զիրենը և ա-
րիացնելով մօտալուս կեանքի պայքարին
հանդէպ, և յորդորելով զամէնը արժա-
նաւոր զաւակներն ըլլալ իրենց նախա-
հայրերուն և այդ կրթական մեծ յարկէն
ելած պատկառելի զէմբերուն որոնք զիտ-
ցան իրենց արեան զնովն անզամ հաւա-
տարիմ մնալ և պահպանել իրենց դրօշը
որուն վրայ Աստուծոյ անուան ըով կը
փայլին Գիտութիւն և Հայրենիք:

Թանկագին խօսքեր ուզզեց աշակելուաց
եւ մանաւանդ շըջանաւարտներուն՝ Պա-
տրիարքն ինքը, այն հայրապետական օծուն
շեշտով որ ամենուս ծանօթ է : Բայտ թէ
կը ցափ անոնցմէ բաժնուելուն, և յիշեց
գերագոյն պարտքերը զորս պարտական էին
հանգէպ իրենց Հայրենիքին, իրենց ընտա-
նեաց և իրենց անձին :

Յետոյ օրհնեց զիրենք հայրական օրհնեամբ և աւելացուց:

« Պութ վարժարանին մէջն էիք իբրև բարութեան, սիրոյ եւ գիտութեան ծաղկա- փիթիթ բուրատանի մը մէջ։ Հիմա աշխարհ

կը նետուիք, բայց յիշեցէք որ եթէ Վիրգիլիոս Տանդէն մինչեւ սեմը տարաւ Արքայութեան եւ հոն զինք թողրւց, եւ Տանդէն հոն մաներու համար ինչն իր հաւատքին ապավինեցաւ, այսպէս ձեր մեծաւորները ծեզի Վիրգիլիոսի պէս եղան: Չեզ առաջնորդեցին մինչեւ աշխարհի սեմը, բայց հոն մտներու եւ զայն հանչնալու համար պէտք է ապաւինիք ձեր հաւատքին. այն հաւատքին՝ որ այնքան մեծ, գեղեցիկ եւ դիւցազն ըրած է ձեր հայրենիքը. պէտք է որ մնաք բարի եւ աշխատասէր, սիրէք Հայաստանը, սիրով յիշէք Խոտաին, ձեր տքնութեանց եւ ձեր յոյսերուն մէջ յենուք առ Աստուած հաւատքին վրայ »:

Անմոռանալի հանդէսին, որ խկապէս
սրտեր յուղեց, յաջորդեց խնճոյքը՝ տես-
չութեան և ուսուցչական մարմին մաս-
նակցութեամբ, ընտանի մինուլութի մէջ։
Կը ցաւինք որ չենք կրնար ամփոփել
ուսուցիչներու մէն մի զուարթ ու սիրալիր
ռաժականառերը։

Աւարտելէ առաջ մեր խօսքը, պիտի
ուզէինք շատ բան ըսել ազգային և բա-
րոյական նկարագրին համար զոր այնքան
խղճմաօրէն կը ջանայ տոգորել մեր վար-
ժարանը այդ սաներուն մէջ, ընտանեկան
յարկի մը բոլոր հմայքներովը՝ զոր զիտէ
շոայլել տեսչութիւնը այդ սիրուն զաւակ-
ներուն՝ որոնք շատ անզամ արցունքոտ
աչքերով կը մեկնին այդ սեմէն, ուր հայրեր
և եղբայրներ գտած էին, և ուր սորված էին
և շտեմարանած լաւագոյն եւ ազնուագոյն
կեանքի մը հարկաւոր պաշարը:

Մեր սրտագին և անկեղծ գոհունակութեան հետ թող ուղղուի մեր և ամրող ազգին խըսիսը վարժարանի տեսչութեան, Միիթարայ հոգւով շարունակելու միշտ կրթական այդ սրբազն գործը, որ պիտի տայ մեր ազգին հայրենասիրութեան, զիտութեան և արուեստի ինչպէս նաև ընկերական և հանրային կեանքի ազգանուէր գործիչ գէմբեր, առաջնորդող մտքեր, որոնց այնքան պէտք ունի, ինչպէս եղան Պէշիր. թաշլեան, Թէրզեան, Հէրիմեան, եւն. եւն

Արտագին շնորհաւորութիւնները
Մըանաւարտներուն փայլուն ապագային
համար։

ՄՈՒՐՈՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ - ՍԵԽԻՐ (ՓԱՐԻԶ)

Յուղիս 9 ին ալ Մուրաբաեան վարժարանն ունեցաւ իր տարեկերջի հանգէսը հայ համայնքին յնծովթեան, և ոգեւորութեան մէջ աշակերտաներուն՝ որդնէ իրենց սիրելիներու ներկայութեան գոյնունակութիւնը պիտի ունենային ցուցադրելու իրենց ամբողջ տարւոյ մը աշխատանքին առան հունձքը: Ժամը 4 ին թատերապահն արգեն խոնուած էր հայ և օտար հրաւիրեաներու բազմութեամբ՝ երբ հոն մուտք գործեց հանդիսապէս՝ Ծովակալ Մորնէ, Սէն և Ուազի փոխ - նաև հանգապեալը, Ծով Նախարարութեան քասենեակի պէտը Ճ. Բիքոյ՝ Սիւրիոյ նախկին Մարզպան և նախկին Դեսպան, Զաւէն Ա., իտալից և Խումանից հիւպատոսները, Նախսէնեան Գրասենեակին քարտուղարը, Գերապ. Կրաֆէն, Հ. Փուատըպար, Գարակէօզէան Հօմի աեսուչը խումբ մը սաներով և արին, և այն:

«Մարտէ յէլ»էն և «Բամբ փորտասն»էն վերջ Հազ. Զ. Խանգառական բարի գալուստ մաղթեց հիւրերուն՝ յարգանքի և Երախասագիտառ թէնան խօսքեր ուղղելով՝ Պրանսական պետութէան՝ վարժարանին և ամերով հայ գաղութիւնն հանդէս ցցց տուած հոգածութէան։ Պըն. Փ. Բէքոյ մոդիչ հուետութէամբ ուղղագծեց իր առաքելութիւնն ի Սկրիս 1918ին, ներբուժելով հայ ցեղին հոգեբանութէւնը թշուառութէան մէջ արի և յալղթող։ Ապա կոկիծի շեշտան ակնարկելով քաղաքականութէան մութք գաւերտուն՝ որ մէր արիւնոս գտան ուրացան՝ ան զգածուած յայտարարեց։ թէ «Ենք անոնցմէ ենք որ երբեք չեն մոռնար Հայկական Գտար, և այդ՝ Ֆրանսայի համար սրբազն հարց մ'է։ Յիշեցէր Ենաստանին, ըայն ալ բաժնեցին, մաս մաս ըրին զանազան ազգեր ու մենք տեսանք անոր յարութիւնը և թէ ինչպէս զարհուրելի անարգարութիւն մը վերցուեցաւ աշխարհէս։ Ուրեմն պարոններ, թող միանգամ ցմիշտ այս օրինակը կենդանի մնայ, և մենք շքեղ բառերով չէ որ զայն կ'ուզենք կրկնել, զիտենք թէ բառերն յաճախ որքան զուրկ են իմաստէ, մենք ուզեցինք աւելին ընել, խնդրեցինք կառավարութէնէն որ ձեռք կարկանք օգնելու մեզի, որպէս զի այստեղ փարիզի մէջ հաստատուէր ՀԱՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՒն մը որ պիտի ըլւար կենդանի կորիզ մը, գործնական իրականացում մը հայութէան և որուն պիտի կապուէին աշխարհիս բոլոր հայերը։ Աշխատանքի նախարարը մեզի ուղղած նամակի մը մէջ խորին համականք կը յայտնէ ու կը խոստանայ իր աշակցութիւնը։ Առեւտրական սենեակի նախազահն ալ մեզ ապահովցուց թէ սիրով պիտի ընդունի մեզ Առեւտրական սենեակի պաշտօնարանին մէջ թէ մեր նիստերը գումարելու և թէ մեր հանդիսաւոր բացումը կատարելու։ Պ. Պոնէ, Առեւտրական գատարանի նախազահը մեծ հաճոյքով ուզեց Հայ տնտեսական կերպոնին հիմնարի անունը կրել, քիչ ժամանակէն այս կորիզը, այս խմբաւորումը կեանք պիտի առնէ, և մօտերս նիստի մը մէջ ՀԱՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՒնին վերջնական հիմերը պիտի նետենք։ Աշխարհիս բոլոր հայերն ասկէ կերջ թող գիտնան թէ փարիզի մէջ պաշտօնական կեղոն մը կայ ուր կրնան զիմել զործի համար, սոտանալով գիւրութիւններ զործանութէան, և ուր ստուգի հայկական երակը պիտի զարնէ։ Այսպէս, պարոններ, զաղափարը գործնական գետնի վրայ կը գրուի։ Կը խորհիմ թէ զուք ամէնքդ պիտի ուզեք սիրով ձեր զործակցութիւնը բերել որպէս զի զայն աւելի ընդհանրական, աւելի լայն և տարածուն ընէք իբրեւ հայրէնասիրական և ազգային զործ մը, տոկէ վերջ զզալու և ապրելու համար հոս ինչպէս կը փափաքէիք ուրիշ հողի վրայ հիմնել...։ Մինչ խելացեղ ծափերը կը տեղային, Փ. Բէքոյ, որ նովային Նախարար Պ. Փ. Լէյէր փոխանակած էր անոր անակնակալ հետանգութէան պատճառաւ, հաղորդեց Նախարարին և տիկնոջ սիրալիր զգացումները հայ ազգին և մանաւանդ փարժարանին հանդէպ՝ որ իր գուրգուրանքին առարկան է։

Հանդեպ այնքան մարգագլուխութիւն էր ցոյց տուած,
Մափերու ասաբիւ, և դրուանց վառքը ուր ցոլու որուաւուն
Հանդեպ այնքան մարգագլուխութիւն էր ցոյց տուած,
Մափերու ասաբիւ, և դրուանց վառքը ուր ցոլու որուաւուն
Վեւոնդեանի «Կ'ողբայ Եայլին», ուր թաւելզէկի մեներգը վիրաւոր սոխակի մը քնարերգին պէս
յանհկոցիչ էր, այնքան վճիռ իր պարզութեան մէջ: Յաջորդեցին Սպենդիարեանի «Երեւանի
Ծթիւաներ»ը, պատկերացնելով մեզի արեւոտ Հայաստանը՝ իր խորհրդապատշատ ժողովրդեան հա-
րազատ գոյներով: Այդ զոյդ վարպետներէն վերջ լսեցինք տապանդաւոր երգահան Գ. Ալէմշահի
«Ուրեւելեան երանդներ»նոր հեղինակութիւնը. հօն իսկապէս կը չողցոյզայ տրաբական ցեղախումբ
մը տօնական ցնծութեան մէջ և հյոյակապ երած շտութիւնը կը բազմագունեան տեսարանը:
Եւ այնուշեաւ ներդաշնակ համերգը, անոր յանհկարծակի քարացումը՝ անգլիական եղջերին
սրնդային թովշանքէն՝ որ ովասիսի խորէն կը կարկաչէ: Հուսկ, չէքեալային տեսարանները կը
ցնդին տեղի տալով անապատին՝ իր աշաւորութեան մէջ մտածկուա: Ալէմշահ արգարեւ հարուստ
է զգացումով ու ներշնչումով, որոնց վրայ կ'աւելցնէ իր արուեստը այնքան մոգիչ, երաւունք
առայլ Courrier Musical ի գննը կոչելու «Հայոց խրիստի Քորշաքովը»:

առաջիկ առաջիկ ամսական պարզ կոչելու «Հայոց թրուստ բարձրագույն» վերը հայ., Փրանս., Աշխարհաներու կողմէն արտասանուած քանի մը գեղեցիկ կոտրներէ վերջ հայ., Փրանս., իտալ. և անգլ. Եզրուներով, բեմ ևաւ վարժարաննեն տեսու ըլ Հ. Սահակ վ. Տէր Մովսէսեան, որ շատ գեղեցիկ բաներ ըստ ազգապահանումի մասին, և գալրոցի գերազանց գերին՝ դարութ- որ շատ գեղեցիկ բաներ ըստ ազգապահանումի մասին, և գալրոցի գերազանց գերին՝ դարութ-

տարմական տարեւըջանին. 60 է, ըստ, աշակերտներու թիւը, որոնց 53 ը գիշերօթիկ. բաժանուած հինգ դասարաններու: Խօսելով ուսուցիչներու մասին՝ 22 են ըստ, հայ, Փրանսացի, անգլիացի և իտալացի, ընտրուած Փարիզի պետական լաւագյուն ուսուցիչներէն: Յետոյ հրատարակեց մէն մի դասարանի առաջին հանդիսացող աները՝ Ն. Մէսրոպեան Բ. դասարանէն, Լ. Զատիկիեան Գ. դաս. Էն, Վարժարանին փոքրիկ ասալլ Ժ. Տէր-Թովմասեան Դ. դաս. Էն, Ս. Տաշապեան Ե. դաս. Էն, Հ. Սարկաւագեան Զ. դաս. Էն: Հասարակաց շնորհակալութիւն յայտնեց մասնակիութիւններուն, Կախարար Լ. Հ. Հին, ողբ. երեսի. Հանրի Լորէնի ընտանիքին, Հ. Բ. Ը. Միութեան, Մ. Ռ. Ն. Ա. Միութեան, Պր. Զ. Խանջանեանին, ողբ. բանասեղջ Որբերեանի ընտանիքին, Պր. Հանս-Սամուելին եւն. որոնք թանկագին մրցանակներով բաշխած էին մեր սաները: — Աշակերտներու երդչախուումբը ըորս լեզուներով յաջող կտրուեր երգեց կոմիտասէն, Վերաբէն, Վ. Տեսաբէն:

ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՇԻՔԹԱՇԼԵԱՆԻ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԸ
ՄՊԻՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՄԱՆԻՆ ՄԵԶ - ՍԵՒՐ

Այս օրէն երբ Մուրատեան վարժա-
ռանը կը վերաբացուէր Սէնի ափերուն
վրայ, Մուրատ - Ռափայէլեան Նախկին
աշակերտաց ցիրուցան միութիւնը Փարիզի
մէջ՝ զայն որպէս իր սիրական բոյնը
կ'ընտրէր վերապրելու համար նախկին
երջանիկ օրեր՝ եղբայրութեան դրօշին տակ,
զոր տուած էին Մխիթարեան Հայրելը և
որուն սրտառուչ և հոգեզմայլ արձագանքն
էր հնչած Մկրտիչ Պէտրիթաշլեան վոսփորի
ափերուն վրայ՝ շուրջ 90 տարիներ առաջ։
Մխիթարեան Հայրեր, Մուրատեան վե-
ռածին յարկ... կը մնար Պէտրիթաշլեանի
անունն և յիշատակն ալ նորոգել, և ահա
որպէս յայտարար անոր ազգանուէր գոր-
ծունէութեան և իրմէ ստեղծուած կրթական
սեմին՝ միը Հայրերն և Մ. Ռ. Ն. Աշակեր-
տաց Միութիւնը անցեալ տարի կանգնեցին
համական կոթող մը Պէտրիթաշլեանի յի-
շատակին, և հուակ նուիրական օր մը և
հանդէս մը անոր ծննդեան հարիւրամեա-
լին՝ այս տարի, Յունիս 25ին։

Խօսք առաւ յետոյ նաեւ Մուլատեան վարժարանի յարգելի տեսուչը՝ Հ. Սահակ վ.։ Տէ՛ Մովսէսեան, որ մեծապէս զնահա-